

Súd: Okresný súd Humenné  
Spisová značka: 9Csp/80/2020  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120292456  
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2021  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Jančíková  
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2021:6120292456.3

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Jančíkovou v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803 zastúpený Remedium Legal, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: A. M.Á., nar. XX.X.XXXX, bytom M. XXX/XX, XXX XX M. o zaplatenie sumy 3.000,- eur s príslušenstvom takto

### rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 2.203,18 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 2.203,18 eur od 23.3.2019 do zaplatenia, a to všetko v pravidelných mesačných splátkach každá vo výške 50,- eur vždy do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci prvýkrát počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom nadobudne tento rozsudok právoplatnosť, pod hrozbou straty výhody splátok s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky ma za následok splatnosť celého plnenia.

II. Súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietla.

III. Súd žalobcovi vo vzťahu k žalovanej priznáva náhradu trov konania v rozsahu 46,88% s tým, že o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

### odôvodnenie:

1. Žalobca návrhom na vydanie platobného rozkazu podaným na upomínacom súde dňa XX.X.XXXX navrhoval súdu vydať platobný rozkaz, ktorým žalovanú zaviazal zaplatiť mu 3.000,- eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3.000,- eur od XX.X.XXXX do zaplatenia a zaviazal ju na náhradu trov konania.

2. Podanie žaloby žalobca odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej podľa § 524 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka zo dňa XX.X.XXXX medzi postupcom Slovenská sporiteľňa, a. s., IČO: 00 151 653 (ďalej len „postupca“) a žalobcom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanej. Postupca uzatvoril so žalovanou dňa XX.X.XXXX Zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky postupcu v znení ich dodatkov (ďalej len „VOP“). Na základe Zmluvy postupca poskytol žalovanej peňažné prostriedky. Podmienky čerpania peňažných prostriedkov, podmienky splácania peňažných prostriedkov, podmienky pri neplnení zmluvných povinností a ďalšie náležitosti boli upravené v zmluve a vo VOP. Podľa žalobcu zmluva obsahuje všetky znaky a spĺňa všetky podstatné náležitosti zmluvy o úvere podľa ustanovenia § 497 až 507 Obchodného zákonníka a zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, resp. zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Žalovaná neplnila v stanovených termínoch splátky, čím porušila svoju povinnosť podľa zmluvy, a tak postupca podaním zo dňa X.X.XXXX vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu X.X.XXXX, pričom vyzval žalovanú na úhradu dlžnej sumy najneskôr do 15 dní. Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky sumu vo výške 4.880,45 eur, ktorá pozostávala z istiny vo výške 3.063,31 eur, z riadneho úroku vo výške 1.569,56 eur, z úroku z omeškania vo výške 247,58 eur a z poplatkov vo výške 0,00 eur v súlade s prílohou k Zmluve o postúpení pohľadávok, kde postupca deklaruje, že výška a špecifikácia pohľadávky uvedenej v predmetnej prílohe je generovaná bankovým systémom a predstavuje aktuálnu dlžnú sumu ku dňu postúpenia pohľadávky. Žalovaná po postúpení pohľadávky do dnešného dňa nevykonala žiadnu úhradu. Žalovaná suma predstavuje sumu vo výške 3.000,- eur a pozostáva z neuhradenej istiny, pričom zvyšnú časť dlžnej sumy si žalobca neuplatňuje. V tomto konaní si žalobca uplatňuje aj úrok z omeškania podľa ustanovenia § 517 ods. počnúc dňom XX.X.XXXX t. j. dňom nasledujúcim po dni účinnosti postúpenia pohľadávky.

3. Žalobca na preukázanie svojich tvrdení predložil listiny - Zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa XX.X.XXXX s prílohou, Zmluvu o splátkovom úvere zo dňa XX.X.XXXX, Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere zo dňa XX.X.XXXX, Informácia o RPMN zo dňa XX.X.XXXX, Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa X.X.XXXX s fotokópiu obálky, Všeobecné obchodné podmienky účinných od X.X.XXXX, Produktové obchodné podmienky pre hypotekárne a splátkové úvery účinných od X.X.XXXX, Sadzobník poplatkov, časť A pre fyzické osoby účinných od dňa XX.X.XXXX, Výzvu zo dňa XX.X.XXXX, Výzvu zo dňa XX.XX.XXXX, Tabuľku s prehľadom vkladov a výberov, Oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa XX.X.XXXX, Pokus o zmier zo dňa XX.X.XXXX s podacím hárkom.

4. Dňa XX.X.XXXX upomínací súd vydal platobný rozkaz sp. zn. XXUp/XXX/XXXX, ktorým bolo návrhu žalobcu v celom rozsahu vyhovené. Proti platobnému rozkazu podala odpor žalovaná. V odpore žalovaná uviedla, že žiada o možnosť splácania po splátkach vo výške 30,- eur mesačne, pretože tehotná, nemal prácu nemôže zaplatiť celú sumu. Zároveň žalovaná zdôraznila, že návrh na súd bol podaný v premlčacej lehote a preto vznáša námietku premlčania pohľadávky.

5. Žalobca na výzvu upomínacieho súdu navrhol pokračovanie v konaní na príslušnom súde na prejednanie veci podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len ako „CSP“). K odporu žalovanej uviedol, že nie je možné súhlasiť s tvrdením, že pohľadávka bola v čase podania žaloby na súd premlčaná, k čomu poukázal na vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 2.3.2008 a z pôvodného veriteľa a dátum podania žaloby dňa 28.4.2020.

6. Súd doručoval žalovanej podľa ust. § 167 ods. 4 CSP vyjadrenie žalobcu k podanému odporu. Žalovaná sa k vyjadreniu žalobcu nevyjadrila.

7. Na výzvu súdu žalobca podaním zo dňa X.X.XXXX uviedol, že žalovaná nebola povinná zaplatiť poplatok za poskytnutie úveru, žalovaná dňa XX.X.XXXX čerpala peňažné prostriedky vo výške 3.200,- eur a z poskytnutého úveru pred postúpením pohľadávky uhradila celkovú sumu 996,82 eur nasledovne  
27.10.2015 - 63,64 eur, 27.11.2015 - 63,64 eur, 27.12.2015 - 63,64 eur,  
27.01.2016 - 63,64 eur, 27.02.2016 - 0,44 eur, 15.03.2016 - 63,2 eur,  
30.03.2016 - 63,64 eur, 27.04.2016 - 0,36 eur, 16.05.2016 - 51,66 eur,  
20.05.2016 - 11,62 eur, 16.06.2016 - 51,56 eur, 20.06.2016 - 12,08 eur,  
14.07.2016 - 51,1 eur, 16.08.2016 - 12,54 eur, 16.08.2016 - 37,94 eur,  
14.09.2016 - 25,7 eur, 14.09.2016 - 22,48 eur, 14.10.2016 - 45,18 eur,  
15.11.2016 - 25,32 eur, 16.05.2017 - 14,15 eur, 15.06.2017 - 28,19 eur,  
14.07.2017 - 39,81 eur, 16.08.2017 - 27,85 eur, 16.10.2017 - 21,07 eur,  
15.11.2017 - 21,52 eur, 12.12.2017 - 21,52 eur, 16.01.2018 - 3,55 eur,  
15.03.2018 - 7,92 eur, 15.03.2018 - 10,91 eur, 16.04.2018 - 12,74 eur,  
16.05.2018 - 10,91 eur, 14.06.2018 - 12,74 eur, 16.07.2018 - 10,91 eur,  
16.08.2018 - 10,91 eur, 13.09.2018 - 12,74 eur.

Ďalej žalobca uviedol, že po postúpení pohľadávky žalovaná neuhradila žiadne finančné prostriedky

8. Súd nariadil na prejednanie veci pojednávanie na deň X.X.XXXX, keďže žalobca zotrval na podanej žalobe a žalovaná uviedla, že by dlh chcela splácať. Súd však po vypočutí žalovanej považoval za potrebné vykonať ďalšie dokazovanie podľa § 295 CSP vzal účelom zistenia, ako právny predchodca žalobcu skúmal schopnosť splácania úveru žalovanej v čase uzatvorenia zmluvy o splátkovom úvere.

9. Súd sa oboznámil so žalobou a jej prílohami, taktiež s písomnými a ústnymi vyjadreniami žalobcu a žalovanej, ako aj s ostatnými listinami predloženými stranami sporu, ako aj s obsahom správ zadovážených súdom a zistil nasledovný skutkový stav veci:

10. Pôvodný veriteľ Slovenská sporiteľňa, a. s. ako banka a žalovaná ako dlžník uzatvorili Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX dňa XX.X.XXXX. Touto zmluvou sa banka zaviazala poskytnúť dlžníkovi splátkový úver a dlžník sa zaviazal poskytnutý úver vrátiť a zaplatiť úroky, a to za podmienok dohodnutých v zmluve.

11. Podľa čl. I. ods. 1 zmluvy základné údaje o splátkovom úvere sú:

- výška úveru: 3.200,- eur
- druh úveru: spotrebný úver na čokoľvek
- typ a výška úrokovej sadzby: fixná do splatnosti 20,90% ročne
- zľava z úrokovej sadzby: vo výške a za podmienok uvedených vo zverejnení
- úroková sadzba po zľave: 19,40 % v deň uzatvorenia zmluvy
- spôsob poskytnutia úveru: jednorazovo
- výška splátky a splatnosť: 63,64 eur mesačne, k 27. dňu v kalendárnom mesiaci
- splatnosť prvej splátky: XX.XX.XXXX
- splatnosť úrokov a poplatkov: mesačne, ku dňu splátky v kalendárnom mesiaci
- počet splátok: 109
- konečná splatnosť úveru XX.X.XXXX
- RPMN: 21,54 %
- priemerná hodnota RPMN 15,44 %
- celková čiastka spojená s úverom: 6.871,12 eur

Ďalej sú tu uvedené predpoklady pre výpočet RPMN nasledovne: „Úver bol poskytnutý okamžite a v plnej výške. Dlžník bude plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách uvedených v zmluve. Dohodnutý typ a výška úrokovej sadzby platí za predpokladu, že dlžník počas celého obdobia trvania úverového vzťahu spĺňa podmienky pre poskytnutie zľavy z úrokovej sadzby uvedené vo zverejnení.“

12. Podľa čl. II ods. 7 tejto zmluvy, ak dlžník pohľadávku banky nespláca riadne a včas, môže banka požadovať najmä zaplatenie úrokov z omeškania, vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky banky a poskytnúť tieto informácie o tejto skutočnosti do spoločného registra bankových informácií.

13. Podľa čl. II ods. 16 tejto zmluvy, zmluva sa uzatvára na dobu určitú, a to až do úplného vysporiadania všetkých vzťahov, ktoré vznikli na základe alebo v súvislosti s úverom.

14. Podľa čl. III. ods. 1 tejto zmluvy, súčasťou zmluvy sú (a) Všeobecné obchodné podmienky s účinnosťou od 1.1.2015, (b) Produktové obchodné podmienky pre hypotekárne a splátkové úvery s účinnosťou od 1.1.2015, (c) Sadzobník a (d) podmienky určené Zverejnením, za ktorých sa bankový produkt poskytuje. Podľa ďalšieho odseku tohto článku sú prístupné na obchodnom mieste a na webovom sídle.

15. Podľa bodu 6.3. Všeobecných obchodných podmienok vydaných právnym predchodcom žalobcu účinných od 1.1.2015 (ďalej len ako „VOP“) písomnosť doručovaná poštou je doručená tretí deň po jej odoslaní, v cudzine siedmy deň po jej odoslaní, a to aj keď klient zmarí doručenie zásielky alebo sa o doručení zásielky nedozvedel. Banka zasiela písomnosti spravidla vo forme obyčajnej listovej zásielky.

Podľa bodu 12.4. VOP klient súhlasí, že banka môže akékoľvek svoje pohľadávky voči klientovi postúpiť.

16. Výzvou zo dňa XX.X.XXXX pôvodný veriteľ vyzval žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 947,24 eur a upovedomil ju o tom, že ak pohľadávku neuhradí v lehote 15 dní, tak banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa stane splatnou v celom rozsahu.

17. Oznamením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa X.X.XXXX pôvodný veriteľ upovedomil žalovanú o tom, že ku dňu X.X.XXXX vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a vyzval žalovanú na zaplatenie pohľadávky vo výške 4.072,84 eur do 15 dní. Oznamenie žalovaná neprevzala v odbernej lehote. Zásielka sa vrátila právnenmu predchodcovi ako neprevzatá v odbernej lehote dňa XX.X.XXXX.

18. Výzvou zo dňa XX.XX.XXXX pôvodný veriteľ oznámil žalovanej, že výška jeho dlhu je 4.619,89 eur, a vyzval ju na jeho zaplatenie. Tiež žalovanej oznámil, že v prípade ak dlžná suma uhradená nebude, banka je oprávnená postúpiť pohľadávku tretej osobe.

19. Zmluvou o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE zo dňa XX.X.XXXX a prílohou k tejto zmluve, právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a. s., IČO: 00 151 653, postúpila svoju pohľadávku voči žalovanej na žalobcu. Podľa prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok na žalobcu bola postúpená pohľadávka zo spotrebného úveru zo dňa XX.X.XXXX č. ú. XXXXXXXXXXXX. Žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 3.200,- eur, ktorého splatnosť bola dňa XX.X.XXXX. Dlh žalovanej ku dňu postúpenia pohľadávky bol vyčíslený na sumu 4.880,45 eur.

20. Oznamením o postúpení pohľadávky zo dňa XX.X.XXXX pôvodný veriteľ oznámil žalovanej postúpenie pohľadávky zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX na žalobcu.

21. Pokusom o zmier zo dňa XX.X.XXXX žalobca vyzval žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 5.465,78 eur pozostávajúcej z neuhradeného úveru, zákonného / zmluvného úroku, riadneho úroku, úroku z omeškania, zmluvného úroku, nákladov klienta a nákladov právneho zastúpenia. Žalobca tiež žalovanú upozornil, že v prípade, ak dlh neuhradí, bude nútený pristúpiť k uplatneniu predmetnej pohľadávky na príslušnom súde spolu s úrokom z omeškania, trovami súdneho konania a trovami právneho zastúpenia, čím môžu žalovanej vzniknúť zbytočné náklady. Pokus o zmier bol žalovanej doručovaný poštou doporučenou zásielkou druhej triedy.

22. Žalovaná na pojednávaní dňa X.X.XXXX uviedla, že so žalobou súhlasí a chcela by svoj dlh splácať, pričom k uzatvoreniu zmluvy uviedla, že pán C. jej dal podpísať zmluvu o splátkovom úvere, ukázal jej kde má čo podpísať a ona peniaze z toho ani nevidela a teraz je na materskej dovolenke. Ďalej na otázky súdu uviedla, že si nepamätá, kde podpisovala zmluvu o splátkovom úvere, vie, že táto je uzatvorená so Slovenskou sporiteľňou a tiež si nepamätala, koľko mala rokov, keď túto zmluvu podpisovala, uvádzala, že asi 15 alebo 16, pričom to bolo veľmi dávno. Žalovaná si nespomenula, či v tom čase mala bankový účet, ale podľa nej asi áno, ale tiež dodala, že vtedy ešte nepracovala, pričom si nevedela spomenúť, či ešte chodila do školy, ale skončila Obchodnú akadémiu v M.. Slovenská sporiteľňa podľa žalovanej vyžadovala pred uzatvorením zmluvy o splátkovom len občiansky preukaz, nevedela uviesť, či od nej niekto pýtal údaje o jej príjmoch a výdajoch. V čase uzatvorenia zmluvy je živila jej mama.

Po skončení školy žalovaná pracovala na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, kde vykonávala absolventskú prax, avšak žalovaná nevedela uviesť presné obdobie, potom pracovala možno dva, tri dni v pekárni M. a následne robila opatrovatelku vo Z. v M., avšak nevie uviesť, kedy skončila tam pracovný pomer. Ďalej dodala, že dňa XX.XX.XXXX sa jej narodilo dieťa a je slobodnou matkou, dieťa nemá uvedeného otca v rodnom liste, toho času jej príjem pozostáva z rodičovského príspevku a prídavku na dieťa vo výške 301,- eur mesačne a iný príjem nemá. Býva s mamou, ktorej prispieva na bývanie sumou 100,- eur a ďalšie náklady má v súvislosti so starostlivosťou o dieťa a platí si ešte pôžičku vo výške 30,- eur mesačne, a to spoločnosti Intrum Slovakia. Žalovaná nevedela uviesť, kedy si vzala pôžičku a v akej výške, ktorú spláca spoločnosti Intrum Slovakia. Žalovaná tiež požiadala, aby pre prípad povinnosti platiť žalobcovi, aby túto povinnosť mohla splácať v splátkach.

23. Z odpovede doručenej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny A., pracovisko M. zo dňa X.X.XXXX, v ktorom úrad súdu zasiela informácie k žalovanej, vyplýva, že žalovaná v súčasnosti nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, bola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie v obdobiach od X.X.XXXX do XX.X.XXXX, od XX.X.XXXX do XX.XX.XXXX, taktiež bola poberateľkou štátnej sociálnej dávky, a to príspevku pri narodení dieťaťa za mesiac november XXXX vo výške 829,86 eur

a je poberateľkou štátnej sociálnej dávky, a to prídavku na dieťa V. M., nar. XX.XX.XXXX v období od X.XX.XXXX do súčasnosti a to vo výške 24,95 eur za obdobie november, december XXXX a vo výške 25,50 eur mesačne za obdobie od januára XXXX. Ďalej je žalovaná poberateľkou štátnej sociálnej dávky, a to rodičovského príspevku na dieťa V. M., a to v období od X.XX.XXXX do súčasnosti vo výške 270,- eur za obdobie november, december XXXX a vo výške 275,90 eur mesačne za obdobie od januára XXXX.

24. Z výsledok z lustrácie zo Sociálnej poisťovne na osobu žalovanej vyplýva, že žalovaná bola zamestnaná v období od X.X.XXXX do XX.X.XXXX u zamestnávateľa Z., n. o. od januára do apríla XXXX.

25. Na výzvu súdu žalobca podaním zo dňa z XX.X.XXXX uviedol, že odborná starostlivosť pri posudzovaní schopností žalovanej splácať úver bola zachovaná a v rámci kontraktačného procesu nedošlo k porušeniu žiadnej povinnosti veriteľa. Pri posúdení bonity žalovaného právny predchodca žalobcu overil návratnosť nasledovne:

- bankou akceptovaný čistý príjem: 450,00 eur, ktorý bol overený na základe interných informácií banky
- Rodinný stav: slobodná
- Počet nezaopatrených detí: 0
- mesačné splátky existujúcich záväzkov: 23,00 eur, boli overené dopytom do Úverového registra, ktorého print screen priložil žalobca v prílohe.
- Životné náklady: 198,08 eur
- Výpočet disponibilného zostatku:  $450 - 198,09 - 23 = 228,91$  eur

Podľa žalobcu splátka poskytnutého úveru je nižšia ako disponibilný zostatok a teda podmienka primárnej návratnosti z disponibilných príjmov klienta bola splnená. Výsledkom daného posúdenia schopnosti žalovanej splácať úver bol jednoznačný záver o jej platobnej spôsobilosti/schopnosti splácať daný úver. Zákon o spotrebiteľských úveroch hovorí, že veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. V čase uzavretia zmluvy neexistoval žiadny legislatívny rámec stanovujúci konkrétne kroky, ktoré je veriteľ povinný v rámci posudzovania bonity dodržať a posúdenie postupom preto považuje žalobca za plne v súlade s právnymi predpismi.

V tejto súvislosti žalobca poukázal aj na uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11.3.2020, sp. zn. 8Co/233/2019 (v prvom stupni vedený na OS BA II pod so. zn. 8Csp/42/2018), kde súd uviedol: „...k tvrdeniu žalobkyne, že žalovaný mal hrubo porušiť povinnosť konať s odbornou starostlivosťou, z dôvodu, že žalobkyňa mala v čase podpisu zmluvy čistý príjem pod sumu životného minima, odvolací súd poznamenáva, že poskytnutie úveru žalobkyni ani za týchto jej majetkových pomerov nezakladá hrubé porušenie povinnosti žalovaného konať s odbornou starostlivosťou, pretože to bola v prvom rade samotná žalobkyňa, ktorá mala uvážiť, či je v jej možnostiach z jej príjmu úver splácať po 30,- eur mesačne, keďže ide osobu s vysokoškolským vzdelaním pôsobiacu v oblasti finančných služieb ako finančný sprostredkovateľ. Na posúdenie svojich finančných možností žalobkyňa nepotrebovala právnické ani ekonomické vzdelanie. Hrubé porušenie povinnosti žalovaným vylučuje aj skutočnosť, že žalobkyňa úver pravidelne splácala a predčasne ho splatila.“

Z obsah print screenu, ktorý žalobca priložil k tomuto vyjadreniu, z ktorého vyplýva, že celková angažovanosť klienta je vo výške 1.205 eur, dlžná suma je vo výške 47,- eur a suma splátok celkom 23,- eur.

#### Právny stav

26. Podľa § 261 ods. 6 písm. d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len Obchodný zákonník alebo ObZ) účinného od 28.12.1992 touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení vecí (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Podľa § 497 ObZ účinného od 1.1.1992 zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 503 ods. 2 ObZ účinného od 1.1.1992 ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

27. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) účinného do 22.12.2015 (ďalej len „zákon“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného od 1.12.2011 na účely tohto zákona sa spotrebiteľom rozumie fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Veriteľom sa rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm. d) zákona účinného od 11.6.2010 sa na účely tohto zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 7 ods. 1 zákona účinného od 10.6.2013 veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona účinného od 1.4.2015 do 30.4.2018 zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

Podľa § 11 ods. 1 Zákona účinného od 1.4.2015 do 30.4.2018 spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa).

Podľa § 11 ods. 2 Zákona účinného od 1.4.2015 do 31.12.2016 ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

28. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) účinného od 1.1.2008, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.2015, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú

neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného od 1.11.2008 spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.3.2010, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 a ods. 5 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka účinného od 1.7.2011 ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 13.6.2014 zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.2004 v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

29. Podľa § 524 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

30. Podľa ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.1964 právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa ust. § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.2.1992 premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

Podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.1964 pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa ust. § 103 Občianskeho zákonníka účinného od 1.2.1992 ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

31. Podľa § 559 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Posúdenie veci súdom

32. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzatvorená zmluva o úvere. Aj napriek tomu, že v danej právnej veci bola uzatvorená úverová zmluva, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a v zmysle príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ - banka a žalovaná ako spotrebiteľ, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť aj podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

33. Novela Občianskeho zákonníka účinná od 01.04.2015 doplnila ustanovenie § 52 odsek 2 o tretiu vetu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Pre posúdenie okolností, či ide o spotrebiteľský úver, nie je rozhodujúce, akou právnou formou sa spotrebiteľský úver poskytuje (zmluva o pôžičke, zmluva o úvere, nepomenovaná zmluva), ale dôležité je, že ide o poskytnutie peňažných prostriedkov v prospech spotrebiteľa za odplatu. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Rozdiel medzi spotrebiteľskými úvermi na jednej strane a inými úvermi na druhej strane, v ktorom prípade možno vzťah posudzovať ako obchodný, spočíva predovšetkým v charaktere subjektov takéhoto vzťahu. Právny predchodca žalobcu je právnická osoba, bankou, ktorá v rámci predmetu svojho podnikania poskytuje spotrebiteľské úvery a žalovaná je spotrebiteľom, keďže je fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

34. Na základe vykonaného dokazovania má teda súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol poskytnutý žalovanej úver vo výške 3.200,- eur, ktorý sa zaviazala splatiť v 109 mesačných splátkach vo výške 63,64 eur s termínom konečnej splatnosti úveru ku dňu XX.X.XXXX. Keďže žalovaná si neplnila svoju povinnosť splácať splátky riadne a včas, právny predchodca pristúpil k predčasnému zosplateniu úveru a následne právny predchodca žalobcu pohľadávku voči žalovanej postúpil zmluvou ku dňu XX.X.XXXX na žalobcu.

35. Žalovaná vzniesla námietku premlčania pohľadávky, s ktorou žalobca nesúhlasil s poukazom na oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Súd teda skúmal, či je nárok žalobcu premlčaný alebo nie, teda v prvom rade sa zoberal, či boli splnené podmienky pre vyhlásenie predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Podmienky na vyhlásenie predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru sú upravené v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pred zosplatením úveru vyžaduje výzvu veriteľa adresovanú a doručovanú dlžníkovi s upozornením na aktuálny dlh a možnosť požadovať zaplatenie celého zvyšku dlhu naraz z dôvodu neplnenia si povinností dlžníka. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka zase stanovuje, že ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Z článku II. bodu 7 zmluvy o splátkovom úvere vyplýva takáto dohoda medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou upravujúca možnosť veriteľa žiadať celý dlh naraz

36. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka dopĺňa ďalšie zákonné podmienky umožňujúce právo veriteľa žiadať od dlžníka - spotrebiteľa zaplatenie celej pohľadávky. Právo na jednorazové

splatenie pohľadávky má veriteľ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky spotrebiteľa. Keďže ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka má predstavovať výhodnejší právny režim pre spotrebiteľa oproti všeobecnej norme § 565 Občianskeho zákonníka, je potrebné ustáliť, že právo podľa § 53 ods. 9 môže veriteľ vykonať len po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť, ale za predpokladu, že omeškanie s uvedenou splátkou, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní viac ako 3 mesiace, trvá. Pred žiadosťou veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky sa ďalej vyžaduje, aby veriteľ v zákonom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená aj tým, aby veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Lehota na doručenie upozornenia spotrebiteľovi v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie zosplatenia celej pohľadávky, nemusí bez ďalšieho začať plynúť až po tom, ako je dlžník v omeškaní so splátkou 3 mesiace.

37. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nie je upravená lehota, v ktorej musí veriteľ žiadať právo na predčasné zosplatenie úveru najneskôr, táto je upravená v ust. § 565 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky a súčasne spotrebiteľ musí byť v omeškaní so zaplatením splátky 3 mesiace, pričom postačuje, aby bol v omeškaní len s jednou splátkou. Veriteľ je časovo limitovaný využitím práva na zosplatenie. Do splatnosti tejto splátky, ktorá nadväzuje na splátku, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace, musí veriteľ právo na zosplatenie uplatniť, inak jeho právo zaniká.

38. Môže sa javiť, že úprava zákonodarcu je prísna, avšak tá je určená najmä na ochranu spotrebiteľa, ktorý je vo všeobecnosti považovaný ako slabšia zmluvná strana, a na to, aby veriteľ bol pri uplatňovaní svojich práv obozretný a včasný, ak má v úmysle v dôsledku omeškania spotrebiteľa dosiahnuť zosplatenie celého dlhu a zároveň takto zosplatený dlh úspešne vymôcť v súdnom konaní. Ochrana spotrebiteľa v týchto ustanoveniach je upravená aj preto, aby v prípade, ak veriteľ nedodrží stanovené podmienky pre podanie žiadosti o zaplatenie celej pohľadávky, spotrebiteľ nestratil výhodu splátok. V zmysle cieľov smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu.

39. V danom prípade prvá splátka bola splatná dňa XX.XX.XXXX. Žalovaná uhrádzala splátky nepravidelne, v nepravidelných výškach, pričom posledná platba žalovanej je zo dňa XX.X.XXXX vo výške 12,74 eur. Žalovaná nezaplatila včas už ani splátku splatnú dňa XX.X.XXXX a ostatné splácala v omeškaní. Právny predchodca žalobcu výzvou zo dňa XX.X.XXXX vyzval žalovanú na zaplatenie pohľadávky s príslušenstvom vo výške 947,24 eur v lehote 15 dní od jej doručenia a vyslovene žalovanú upozornil, že ak nedôjde k úhrade, bude požadovať vrátenie celej poskytnutej sumy úveru s príslušenstvom. Je teda zrejmé, že žalovaná bola v omeškaní so splácaním splátok splatných od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX. K X.X.XXXX vyhlásil právny predchodca mimoriadnu splatnosť, čo žalovanej oznámil listom zo dňa X.X.XXXX doručovaným poštovou doporučenou zásielkou. Podľa názoru súdu Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti je jednostranný, adresovaný právny úkon, ktorým právny predchodca žalobcu - banka jasne, určite a zrozumiteľne vykonala svoje právo voči žalovanej ako spotrebiteľovi a vyzval ju na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom v lehote 15 dní.

40. Podľa názoru súdu právny predchodca žalobcu pri zosplatení postupoval v súlade s ust. § 53 ods. 9 v spojení s ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Až pre splátku splatnú dňa XX.XX.XXXX boli splnené všetky zákonné podmienky pre zosplatenie:

- možnosť zosplatenia dohodnutá priamo v zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru,
- žalovaná bol v omeškaní s jej úhradou,
- ku dňu zosplatenia (X.X.XXXX) bola v omeškaní s jej úhradou viac ako tri mesiace,
- žalovaná bola upozornená na možnosť, že veriteľ bude žiadať vrátenie celej poskytnutej výšky úveru (výzva zo dňa XX.X.XXXX)
- pričom bola tak upozornená najmenej 15 dní pred zosplatením, a
- veriteľ (banka) vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu X.X.XXXX, teda do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky od splátky, pre ktorú veriteľ úver zosplatenil (splátka splatná XX.XX.XXXX + 3 mesiace omeškania = XX.X.XXXX = > nasledujúca splátky XX.X.XXXX).

41. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka je úpravou všeobecnou (lex generalis) a ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k nemu je lex specialis, t. j. osobitnou úpravou, ktorá má pred aplikáciou všeobecnej úpravy prednosť. Občiansky zákonník rozlišuje začiatok plynutia premlčacej doby v prípade plnenia v splátkach, kedy začína premlčacia doba plynúť odo dňa ich splatnosti a tiež v prípade, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, kedy začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Keďže § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje predčasné splatenie uplatniť až po trojmesačnom omeškaní s niektorou splátkou, je práve táto splátka, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní 3 mesiace, tou splátkou, pre nesplnenie ktorej sa stane zročným celý dlh v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka. Trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti nesplnenej splátky. Aplikácia § 101 Občianskeho zákonníka je vo vzťahu k druhej vete § 103 Občianskeho zákonníka namieste, len pokiaľ sa jedná o dĺžku premlčacej doby (3 roky), nakoľko ustanovenie § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka inú úpravu ohľadne dĺžky premlčacej doby neustanovuje (pozri Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 16Co/34/2018 zo dňa 18.10.2018)

42. Keďže v danom prípade len pre splátku splatnú dňa XX.XX.XXXX boli splnené všetky podmienky pre vyhlásenie zosplatenia spotrebiteľského úveru, premlčacia doba zosplateného dlhu plynie od nasledujúceho dňa a uplynula by ku dňu XX.XX.XXXX. Žaloba bola podaná na súd dňa XX.X.XXXX, teda nárok žalobcu nie je premlčaný.

43. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ je ochrana zavedená smernicou Rady 93/13/EHS založená na myšlienke, že spotrebiteľ je v slabšej pozícii, a to vedie k tomu, že súhlasí s podmienkami pripravenými vopred druhou zmluvnou stranou bez toho, aby mohol ovplyvniť obsah týchto podmienok. Súdny dvor tiež vo svojej judikatúre konštatoval, že systém ochrany zavedený smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. Čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu, ktorý zistí nekalú povahu zmluvnej podmienky, prináleží jednak bez toho, aby počkal, či spotrebiteľ predložil v tejto súvislosti návrh, vyvodiť všetky dôsledky, ktoré podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú z takého zistenia, s cieľom zabezpečiť, aby touto podmienkou nebol tento spotrebiteľ viazaný, a jednak v zásade na základe objektívnych kritérií posúdiť, či dotknutá zmluva môže bez uvedenej podmienky naďalej existovať. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offo nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel.

44. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok. Ochrana spotrebiteľa sa týka najmä formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

45. Vzhľadom na uvedené súd tiež posúdil záväzkový vzťah zo zmluvy o splátkovom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a je toho názor, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné vyhodnotiť ako bezúročný a bez poplatkov, pretože v zmluve o splátkovom úvere absentuje údaj požadovaný zákonom v ust. § 9 ods. 2 písm. k), a to všetky predpoklady pre výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN).

46. Právny predchodca žalobcu v časti predpokladov pre výpočet RPMN uvádza len údaj o tom, že úver bol poskytnutý okamžite v plnej výške, že dlžník bude plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách uvedených v zmluve s tým, že dohodnutý typ a výška úrokovej sadzby platí za predpokladu, že dlžník počas celého obdobia trvania úverového vzťahu spĺňa podmienky pre poskytnutie zľavy z úrokovej sadzby uvedené vo zverejnení. Pôvodný veriteľ presný spôsob výpočtu výšky RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere neurobil, neuviedol ani žiadny vzorec, a neuviedol, ani z ktorých konkrétnych údajov vychádzal pri výpočte výšky RPMN. Podľa názoru súdu do kategórie týchto predpokladov

je potrebné zaradiť i matematický výpočet s vysvetlivkami pre spotrebiteľa tak, aby bolo možné do matematického vzorca doplniť všetky údaje uvedené v zmluve potrebné na jeho výpočet, a aby bolo možné overiť správnosť jeho výpočtu. V danom prípade spotrebiteľ takú možnosť preveriť správnosť výpočtu RPMN ako jednej z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemal. Práve výpočtom RPMN je spotrebiteľovi umožnené posúdiť výhodnosť úveru, čo nepochybne má zásadný vplyv na jeho rozhodnutie vstúpiť do úverového vzťahu s veriteľom.

47. Súd poukazuje na názor Krajského súdu v Prešove, podľa ktorého „súdu prvej inštancie teda nemožno nič vytknúť, pokiaľ dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ktorý predpokladá ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch videl v absencii predpokladov použitých na výpočet RPMN (§ 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch). K uvedenému odvolací súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri údají o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonodarca jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto správne skonštatoval súd prvej inštancie, že je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ žalobca namieta formalistický výklad súdu, tak odvolací súd dáva do pozornosti, že obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008, a to v článku 10 ods. 2 písm. g/ cit.: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery.“ ( pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/59/2017 zo dňa 11.05.2017).

48. Súd za nevyhnutné považuje poukázať aj na ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Podľa článku 5 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Aj podľa tohto ustanovenia je možné konštatovať, že ak zmluvná podmienka, ktorá má obsahovať uvedenie všetkých predpokladov pre výpočet RPMN, nie je určitá, treba vychádzať z výkladu, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší, čím súd dospel k záveru, že v zmluve tento údaj uvedený nie je.

49. Z právnej úpravy je teda zrejmé, že ak dôjde pri výklade o obsahu spotrebiteľskej zmluvy k pochybnostiam vzhľadom na nejednoznačné alebo nejasné vyjadrenie, je potrebné vždy výklad uskutočniť na prospech spotrebiteľa, ktorého treba v tomto vzťahu považovať za „slabšiu stranu“ zmluvného vzťahu. „Uvedené výkladové pravidlo sa použije vždy vtedy, ak bude nejasný obsah spotrebiteľskej zmluvy, resp. budú existovať pochybnosti o obsahu spotrebiteľskej zmluvy a jednotlivých podmienok, ktoré pochybnosti sú spájané predovšetkým so stavom nejasnosti, neurčitosti, prípadne nezrozumiteľnosti zmluvnej podmienky. Pojem „priaznivejšie“ indikuje, že výklad celej podmienky alebo jej časti, ktorá nie je jednoznačná, bude na prospech spotrebiteľa. Na druhej strane uplatnenie výkladového pravidla znamená, že bude prevládať výklad menej priaznivý pre dodávateľa, keďže tento z povahy veci nesie zodpovednosť za prípravu a formulovanie zmluvných podmienok.“ (Števíček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 ? 450. Komentár. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, 671 s.)

50. Po preštudovaní zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ale tiež po vypočutí žalovanej a z vyjadrení žalobcu súd tiež usúdil, že tento spotrebiteľský úver je taktiež potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov aj podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko súd je toho názoru, že v danom prípade došlo k hrubému porušeniu povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch pri posudzovaní schopnosti žalovanej splácať úver veriteľom.

51. Povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa chráni nielen samotného spotrebiteľa pred negatívnymi dôsledkami neschopnosti splácať úver, ale sprostredkovane aj spoločnosť ako celok, nakoľko predchádza negatívnym sociálnym dôsledkom platobnej neschopnosti v podobe pádu spotrebiteľa a

osôb na ňom závislých do verejnej sociálnej siete, narušených rodinných a sociálnych vzťahov a pod. V neposlednom rade chráni aj veriteľov, lebo odborné posúdenie bonity spotrebiteľa pri žiadosti o ďalší úver znižuje riziko veriteľov, ktorí rovnakému spotrebiteľovi poskytli úvery alebo iné služby už skôr. Veriteľ má teda zákonnú povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa, pričom vzhľadom na požiadavku odbornej starostlivosti je povinný subjektívne údaje poskytnuté spotrebiteľom overiť minimálne u zamestnávateľa a zistené údaje konfrontovať s údajmi z verejne dostupných databáz.

52. Súdny dvor (druhá komora) EÚ v rozsudku vo veci C-679/18, OPR-Finance s. r. o. proti GK rozhodol, že články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

53. Súd poukazuje, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzatvorená dňa XX.X.XXXX, kedy žalovaná mala 19 rokov, v ktorom roku v prípade riadnej školskej dochádzky mohla ukončiť strednú školu. Súd tiež mal za preukázané, že v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere žalovaná zamestnaná nebola a nebola príjemcom štátnych sociálnych dávok. Žalobca síce uviedol akceptovaný čistý príjem vo výške 450,- eur, ale k nemu nepredložil žiadny dôkaz o tom, na základe čoho dospel jeho právny predchodca k tejto výške a ani neuviedol na základe akých interných informácií banky bol tento príjem overený. Na otázku súdu právna zástupkyňa žalobcu nevedela vysvetliť, ako právny predchodca žalobcu dospel k akceptovanému čistému príjmu vo výške 450,- eur, podľa nej túto sumu žalovaná veriteľovi poskytla a taktiež právna zástupkyňa žalobcu nevedela vysvetliť, akým interným postupom si predchádzajúci veriteľ túto skutočnosť overil. Žalobca tiež nepredložil súdu žiadny dôkaz, z ktorého by vyplývalo, ako od žalovanej žiadal údaje o jej príjmoch, výdajoch a rodinnom stave. Ak žalovaná poskytovala o sebe nejaké údaje o jej príjmoch, výdajoch a rodinnom stave, je rozumné od veriteľa vyžadovať, aby takéto údaje mal veriteľ zapísané a spotrebiteľom podpísané k potvrdeniu pravdivosti poskytnutých údajoch, čo v danom prípade absolútne absentuje.

54. Súd tak považuje za nepochopiteľné konanie veriteľa ako podnikateľského subjektu, keď do úvahy pre posúdenie dostatočnej bonity žalovanej zobral príjem bez skúmania jeho zdroja. Podľa názoru súdu nepostačuje, aby si veriteľ údaje o potenciálnom dlžníkovi len zabezpečil, ale musí ich aj racionálne a ekonomicky vyhodnotiť tak, že schopnosť dlžníka úver splácať je splnená v rozsahu ako predpokladá § 7 ods. 1 posledná veta zákona o spotrebiteľských úveroch. V prípade ako je tento, ak veriteľ údaje o bonite dlžníka, ktorými disponuje, vyhodnotí v hrubom rozpore s § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, je potrebné mať za to, že hrubo porušil povinnosť konať s odbornou starostlivosťou vyplývajúcou z tohto ustanovenia. Preto je súd toho názoru, že žalobca nepreukázal, ako pôvodný veriteľ s odbornou starostlivosťou skúmal a posúdil schopnosť žalovanej splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na príjem žalovanej.

55. Keďže zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala náležitosť v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch a pôvodný veriteľ hrubo porušil ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľskom úvere, spotrebiteľský úver sa považuje v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) a § 11 ods. 2 citovaného zákona za bezúročný a bez poplatkov. Žalovaná je tak povinná žalobcovi vrátiť len sumu reálne čerpaných prostriedkov z úverovej zmluvy. V konaní bolo preukázané, že žalovanej bola poskytnutá suma finančných prostriedkov vo výške 3.200,- eur a že žalobcovi resp. jeho právnenému predchodcovi žalovaná uhradila 996,82 eur, čo je zrejmé z vyjadrenia žalobcu. Nesplatená časť spotrebiteľského úveru je vo výške 2.203,18 eur. Súd v tejto časti nárok žalobcu považuje za dôvodný a žalovanú zaviazal na zaplatenie tejto sumy a vo zvyšnej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

56. Žalovaná sa s plnením svojho peňažného záväzku dostala do omeškania, preto si žalobca podanou žalobou uplatnil aj úrok z omeškania a to vo výške 5,00 % ročne od XX.X.XXXX. Žalovaná sa dostala do

omeškania preukázateľne uplynutím 15- dňovej lehoty stanovenej pôvodným veriteľom v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, teda odo dňa XX.X.XXXX, keďže oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti si žalovaná neprevzala v odbernej lehote a zásielka sa vrátila žalobcovi dňa XX.X.XXXX, od ktorého dňa možno počítať žalovanej 15-dňovú lehotu na dobrovoľné splnenie. V zmysle nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. výška úrokov z omeškania ku dňu omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného záväzku. Ku dňu omeškania základná úroková sadzba ECB bola vo výške 0,00 %. Preto súd zaviazal žalovanú aj na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy 2.203,18 eur vo výške 5,00 % ročne od 23.3.2019 do zaplatenia, keďže si žalobca uplatnil nárok na úrok z omeškania až od tohto dňa, ktorá výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády

57. Podľa § 232 ods. 1 CSP vykonateľnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia ukladajúceho povinnosť plniť, ktorá spočíva v možnosti jeho priamej a bezprostrednej vynútiteľnosti zákonnými prostriedkami. Podľa odseku 2 ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. Podľa odseku 3 lehota na plnenie je tri dni a plynie o právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

58. Podľa § 232 ods. 4 CSP ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškание s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

59. V danom prípade žalovaná navrhla, aby svoj dlh mohla splácať vo forme splátok. Súd mal za preukázané z vypočítania žalovanej, ale aj zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, že žalovaná je nezamestnaná s príjmom tvoriacich štátne sociálne dávky starajúca sa ako slobodná matka o svoje maloleté dieťa. V súlade s citovaným zákonným ustanovením súd preto lehotu na splnenie povinnosti uloženej žalovanej určil v splátkach a to aj s ohľadom na nepriaznivú majetkovú situáciu žalovanej s prihliadnutím na legitímne očakávanie veriteľa o úhrade dlhu v primeranej dobe. Súd dospel k záveru, že výška splátky 50,- eur mesačne, ktorú výšku žalovaná sama navrhla, je primeraná. Zároveň súd určil podmienky splatnosti splátok, dôsledky ich neplnenia a aj podmienky zročnosti celého dlhu.

K trovám konania

60. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo

Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

61. V civilnom sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Ak mala strana plný úspech vo veci, prizná sa jej tiež celá náhrada nákladov konania, ak mala strana len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Ak je úspech a neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Platí teda, že žalobca má plný úspech, ak výrok rozsudku zodpovedá žalobnému petitu, naopak, žalovaný má plný úspech, ak žaloba je v plnom rozsahu zamietnutá.

62. V danom prípade bolo predmetom konania zaplatenie sumy 3.000,- eur s príslušenstvom. Súd vyhovel žalobe v časti o zaplatenie 2.203,18 eur, v ktorej je žalobca v tejto časti úspešný v rozsahu 73,44 % (= 2.203,18 eur z 3.000,00 eur). Súd v prevyšujúcej časti zamietol, čo predstavuje úspech žalovanej, teda žalovaná je úspešná v rozsahu 26,56 % (100 % - 73,44 %). Vzhľadom na pomer úspechu v konaní úspešnému žalobcovi patrí nárok na náhradu trov konania v rozsahu 46,88 % (73,44 % - 26,56 %). O výške náhrady trov konania rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku je prípustné v zmysle ust. § 355 Civilného sporového poriadku (CSP) odvolanie, ktoré sa podľa ust. § 362 CSP podáva v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Prešove.

Podľa ust. § 358 CSP odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa ust. § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.